

Nimamo denarja za osnovno šolanje otrok katolikov, bo pa za vegetarijanska kosila?

“Vrtci in šole so otrokom dolžni zagotavljati mešane obroke, sestavljene iz vseh skupin živil. Morebitna uvedba brezmesnega menija kot obveznega dodatnega menija, bi lahko bila problematična z vidika zagotavljanja takega menija za kosilo,” tako je minister za izobraževanje **Jernej Pikalo** (SD) odgovoril na pobudo poslancev Levice **Luke Meseca**, **Primoža Siterja** in **Nataše Sukič**, da bi moral vsak dan po vseh vrtcih, osnovnih in drugih šolah po državi zagotoviti vegetarijanske menije.

Ni denarja za osnovno šolanje, je za ekstravaganco

Poslanska skupina Levice Foto: DZ/Matija Sušnik

To bi šolski sistem težko izvedel, pa tudi poceni nikakor ne bi bilo, bi lahko kratko povzeli odgovor. Ta odgovor je Pikalo napisal skoraj hkrati, ko so ministri v vladi **Marjana Šarca** zavrnil predlog SDS, da bi osnovni šoli **Alojzija Šuštarja** le zagotovili, kar že štiri leta zahteva ustavno sodišče: več denarja za obvezni pouk otrok, ki ga po ustavi mora plačati država. Podobnih osnovnih šol, ki so pretežno v lasti katoliških zavodov, kjer levo sredinske vlade denarja za osnovno šolanja otrok nikakor ne najdejo, je še nekaj. Za kršitev ustave z varčevanjem pri osnovnem šolanju otrok sta bila zadnja leta Levica in SD. Pikalo je v zadnjem tednu povedal celo, da je to, ali bi plačali kar zahteva ustava, stvar politične odločitve in da bo o tem razpravljala koalicijska na enem od prihodnjih koalicijskih vrhov. Splošna razprava v državnem zboru na zahtevo opozicijske SDS, ali ustava velja tudi pri pravicah vernih ljudi, bo prihodnji teden v četrtek čisto na koncu decembrske redne seje parlamenta. Pričakovati je, da bodo koalicijski poslanci ponovno zavrnilo možnost, da bi spoštovali, kar je odločilo ustavno sodišče in kar bi po sodbi morali izvesti najpozneje pred tremi leti.

**Ministrstvo: Starši vse bolj
komplicirajo**

Minister za izobraževanje Jernej Pikalo Foto: DZ/Borut Peršolja

Ob pobudi poslancev Levice o dodatnih obveznih vsakodnevnih vegetarijanskih obrokih v vseh šolah in vrtcih je ministrstvo, ki ga vodi **Jernej Pikalo** (SD) zapisalo, da število učencev, prijavljenih na malico že vrsto let relativno konstantno (nad 98 odstotkov), vendar je uvedba in širjenje subvencij za kosila v zadnjih letih povzročila precejšen porast števila prijavljenih učencev na kosilo, saj je nanj prijavljenih že 82 odstotkov učencev, hkrati pa se je zaostroval higienski režim, zahteve na področju javnega naročanja, in pri tem obveza pri merilih za izbiro ponudbe pri naročanju živil prednostno upoštevati živila, ki so v shemah kakovosti in zagotavljati vedno večje deleže lokalnih, ekološko pridelanih živil. Obenem je začelo naraščati število otrok, ki se morajo strogo držati posebnih diet zaradi svojega zdravstvenega stanja in jih je šola dolžna zagotoviti pri malici, predvsem pa je začelo naraščati število zahtev po posebni prehranski obravnavi otrok, pri katerih za to iz zdravstvenega vidika ni nobene potrebe. Šole so po velikosti, organizacijskih oblikah (podružnice z razdelilno kuhinjo), velikosti in opremljenosti kuhinj in dostavnih zmožnosti zelo raznolike, zato imajo vzgojno-izobraževalni zavodi pri organiziranju prehrane zahtevno nalogo, saj se soočajo s problemi in omejitvami na

finančnem, logističnem in organizacijskem nivoju. Organizirani šolski prehrani mora vodstvo, učitelji in tehnično-administrativno osebje, poleg za ta namen zaposlenega strokovnega kadra, posvetiti velik del svojega časa, je poslancem Levice odgovorilo ministrstvo, ki opozarja, da se priprava in ponudba obrokov izvaja v šolskih kuhinjah in jedilnicah, ki so bile pretežno zgrajene v času, ko večji del navedene problematike še ni bil aktualen. Po navedbah vrtcev in šol največjo težavo predstavlja tako naraščajoče število medicinsko predpisanih diet, obenem tudi navzkrižnih kontaminacij in dodatnih izpeljav osnovnih diet, kot medicinsko neutemeljenih diet oziroma posebnih prehranskih zahtev staršev. Prilagajanje diet posameznemu otroku terja dodaten čas za pripravo obrokov in dodaten kader.

Vseh diet pri kosilih že zdaj ne zmorejo

Šole so dolžne zagotavljati zgolj zdravniško predpisane diete za malico; pri pripravi kosil te zakonske obveze ni, saj so nekatere diete tako zahtevne, da jih šole ne zmorejo zagotoviti, terjajo namreč nabavo živil, ki so na trgu težko dostopna, priprava pa je zelo zahtevna. Priprava nekaterih dietnih kosil je časovno zamudna, lahko terja popolnoma ločena območja, česar šole ne morejo zagotoviti, ponudniki se zaradi majhnih količin ne javljajo

na javne razpise. Dietna kosila šole sicer zagotavljajo v skladu s svojimi zmožnostmi, vendar starši želijo obvezno pripravo kosil za vse vrste diet. Obenem se šole srečujejo z vse večjimi zahtevami staršev po zagotovitvi obrokov glede na njihova prepričanja in želje oziroma želijo uveljavljati diete, ki niso medicinsko utemeljene. V zvezi s slednjimi se je na pediatre

izvajal pritisk, da bi jih predpisovali. Zato je Združenje za pediatrijo Slovenske zdravniške zbornice sprejelo priporočila za predpisovanje medicinsko indiciranih diet in pripravilo enoten obrazec, oboje pa je ministrstvo za izobraževanje posredovalo šolam in vrtcem z okrožnico.

Ministrstvo se je v okrožnici omejilo le na ureditev področja medicinsko indiciranih diet, ni pa spodbujalo ukinjanja ponudbe dodatnih menijev šol, ki sicer zakonsko niso predpisani. Do zmanjševanja tovrstne ponudbe na nekaterih šolah dejansko prihaja, vendar menimo, da predvsem zaradi zgoraj navedenih težav, s katerimi se šole soočajo.

S tem je povezana tudi problematika uvedbe obveznih brezmesnih menijev. Smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih, ki so jih vrtci in šole dolžni upoštevati pri pripravi prehrane navajajo, da je za prehrano otrok in mladostnikov priporočljiva mešana prehrana, ki vključuje vse skupine živil, vključno z mesom. Le z mešano pestro prehrano se najlaže zagotovi optimalen vnos makro in mikro hranil.

Vzgojno-izobraževalni zavodi torej lahko pripravljajo tudi uravnotežene brezmesne (lakto-ovovegetarijanske) jedilnike glede na želje, prepričanje in podobne osebne okoliščine posameznikov in jih ponudijo kot možnost v skladu s svojimi kadrovskimi, materialnimi, organizacijskimi in finančnimi možnostmi ter strokovno usposobljenostjo. Vendar naj bi vzgojno

izobraževalni zavodi zagotavljali predvsem pripravo pestre mešane prehrane v enem meniju za vse vključene otroke, ki je (ob ustreznem načrtovanju in sestavi) lahko občasno tudi brezmesni jedilnik

Pikalo: Ne gre, ni ustrezna rešitev

Vrtci in šole so otrokom torej dolžni zagotavljati mešane obroke, sestavljene iz vseh skupin živil. Morebitna uvedba

brezmesnega menija kot obveznega dodatnega menija, bi lahko bila problematična z vidika zagotavljanja takega menija za kosilo. V primeru širjenja obvezne ponudbe bi morali vrtci in šole prioriteto zagotoviti dietno kosilo otrokom z medicinskoindiciranimi dietami, kar pa bi jim izredno otežilo zagotavljanje obrokov. Vrtci in šole bi namreč morali pri zagotavljanju zdravniško predpisanih dietah pripravljati tako dietne mesne kot tudi dietne brezmesne obroke. To pomeni še dodatno povečanje obsega dela in potrebnih prostorskih prilagoditev kuhinj.

Glede na navedeno menimo, da nalaganje dodatnih obveznosti vrtcem in šolam ni ustrezna rešitev, so zapisali na ministrstvu za izobraževanje

Celotna komunikacija je bila takšna:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Povezavljeno št. 13.09.2023 Podpisnik: Jernej Pikalo

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00

F: 01 400 53 21

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Šubičeva 4
1000 LJUBLJANA

g. Dejan Židan
PRESEDNIK

Številka: 001-70/2018/4

Datum: 19.11.2018

ZADEVA: **Odgovor na pisno poslansko pobudo**
ZVEZA: **Vaš dopis št. 020-07/18-552/2 z dne 23.10.2018**

Spoštovani!

V prilogi pošiljamo odgovor na pisno poslansko pobudo, ki so jo na ministra za izobraževanje, znanost in šport naslovili poslanci Državnega zbora Luka Mesec, Primož Siter, Nataša Sukič v zvezi z zagotavljanjem vsakodnevnih brezmesnih menijev v vzgojno-izobraževalnih zavodih.

S spoštovanjem,

Dr. Jernej Pikalo
MINISTER

Vročiti:

- Naslovniku – gp@dz-rs.si – po elektronski pošti;